

**HANS' LAATSTE CURSIEFJE • ODE AAN DE PLASKRUL
HONKVAST OP DE GROENBURGWAL • LIZZY, EEN PASSANT**

DE AMSTERDAMSE STRAATKRANT
NR. 12 • ZA31 AUG – VR20 SEPT 2024 • JG. 30
€2,50 WAARVAN 1,15 VOOR DE VERKOPER
DRIEWEKELIJKS • LET OP HET PASJE

€ 2,50

Voedselpark Lutkemeer

DAVID MEULENBELD

WIE De verkopers van Z! zijn dak- of thuisloos en verdienen met de verkoop van de krant een bescheiden inkomen. Bovendien doen ze weer mee in de maatschappij.

WAAROM Het doel van Z! is om dak- en thuislozen te helpen zichzelf te helpen. Z! biedt ze de mogelijkheid om hun situatie op een ondernemende manier te verbeteren.

WAT De verkopers kopen de krant in voor € 1,35 en verkopen deze op straat voor € 2,50. Neem de krant mee, want Z! gaat failliet als de verkopers geen kranten meer inkopen.

DANK Veel dank dat u deze krant hebt gekocht. Het betekent dat de verkoper winst heeft gemaakt in financieel en sociaal opzicht!

Strijdbaar achter de

Wordt de Lutkemeerpolder verkwaanseld aan geldbeluste bouwers van distributiehallen, of wordt het een sociaal en educatief voedselpark voor Amsterdammers, die toch al zo weinig groen in hun omgeving hebben? Het woord is aan de gemeenteraad.

TEKST PETRA HUNSCHÉ · FOTOGRAFIE DAVID MEULENBELD

We treffen elkaar in de eerbiedwaardige boomgaard van boerderij de Boterbloem in de Lutkemeerpolder. Hier begint Voedselpark Amsterdam, aan de rand van stadsdeel Nieuw-West, vlak bij de eindhalte van tram 1. 'Wie weet welke leeftijd de oudste boom hier heeft?' vroeg de achtjarige Zoof tijdens het laatste 'Lutkemeerommetje', een rondleiding die maandelijks flink wat bezoekers trekt.

De gestutte perenboom is zo'n beetje 'even oud als Vincent van Gogh'. De boom is geplant rond 1870, na de drooglegging van de polder. Al dat antieke, rustgevende groen geeft deelnemers aan de ommetjes duidelijk energie, vermoeide stadsgezichten ontspannen ter plekke. 'Drie jaar geleden keek ik uit het raam van mijn nieuwe woning bij de Ookmeerweg en zag al dat groen', vertelt chef-kok Donovan Kraag. 'Ik pakte mijn fiets, reed door de Tuinen van West en was zwaar onder de indruk van al die planten, groenten en bloemen van de moestuinen.'

Hij vervolgt: 'Ik ben heel sociaal en praat met iedereen en zo kwam ik bij boerderij de Boterbloem terecht. Hier ben ik nooit meer weggegaan.' De 34-jarige Kraag werkt behalve als (tv-)chef-kok en cateraar ook als culinair onderwijzer met jongeren uit Nieuw-West, op scholen en via workshops. Vlak voor de zomer hield hij een hartstochtelijk pleidooi in de gemeenteraadscommissie Ruimtelijke Ordening om de bestaande biologische akkers in de Lutkemeerpolder zoveel mogelijk te behouden en niet te bebouwen met bedrijfsruimten, zoals het huidige bestemmingsplan wil. 'Er is niets zo mooi én duurzaam als op vijfhonderd meter afstand mijn sla en paksoy te kunnen halen op de fiets, lekker in de natuur bezig te zijn, te planten. En de jongeren hierin mee te nemen. De ontplooiing van die jongeren is zó kostbaar, dat valt niet in geld uit te drukken. Ook de warmte en de openhartigheid die je ontvangt vanuit het voedselpark zijn enorm behulpzaam. Het is gewoon geweldig!' stelde hij.

VERNIETIGING

'We staan hier in de laagste polder van Amsterdam. Dit is de allerlaatste zestig hectare vruchtbare zee-kleigrond van de stad. Op deze gezonde bodem zou je voor twintigduizend mensen betaalbare biologische groenten kunnen kweken', zegt gids Iris Poels tijdens het ommetje. 'Op deze prachtige grond kunnen we een groot, educatief voedselpark realiseren. Daar hebben buurtbewoners zoveel meer aan dan aan distributiehallen.'

Ook gemeenteraadsleden van GroenLinks en PvdA schoven vlak voor de zomer aan bij een ommetje rond de boomgaard. Sindsdien lijkt er iets te verschuiven in het voordeel van Voedselpark Amsterdam. De oprichters hiervan knokken sinds jaren om zoveel mogelijk

Sinds chef-kok Donovan Kraag de vele bloemen, groenten en moestuinen in de polder zag, is hij er niet meer weg te branden

van deze vruchtbare klei in de polder te behouden. Voor biologische stadslandbouw in plaats van distributiecentra.

Het bestemmingsplan voor een bedrijventerrein uit 2012 komt binnenkort weer in de gemeenteraad ter sprake. Dit achterhaalde en zwaar bekritiseerde plan moet worden aangepast aan de wensen van deze tijd. Ook het waterschap maakt zich grote zorgen en diende diverse bezwaren in tegen bebouwing van de polder. Steeds meer Amsterdammers sluiten zich aan. Voedsel-

park Amsterdam is het grootste actieve burgerinitiatief van Amsterdam met 25.000 aanhangers.

Samen met een vastbesloten kerngroep van toegewijde mensen vechten zij voor een gezamenlijke droom: een bodem die voldoende water kan opvangen bij extreme regenval en die de Amsterdammer voorziet van lokaal, gezond en betaalbaar biologisch voedsel. Het plan Voedselpark Amsterdam krijgt veel aandacht, zo is het plan tot 13 oktober te zien op de Internationale Architectuur Biënnale in Rotterdam.

auberginesoep

Emeritus hoogleraar uit Wageningen Arnold van der Valk noemt de Lutkemeerpolder 'een schoolvoorbeeld van een groengebied dat wordt opgeofferd aan het grootkapitaal, als gevolg van grondspeculatie en corruptie'. Voedselondernemer Donovan Kraag weet weinig van deze geschiedenis af. Maar, zegt hij: 'Iemand die een beetje van de stad houdt laat dit niet gebeuren. Dit is puur vernietigen alleen om een beetje geld, heel absurd. Als de wethouder of de burgemeester het wil, kan dit meteen stoppen.'

SALADES

Achter in de winkel van zorgboerderij de Boterbloem staan tafels vol stevig brood en salades met tomaten, eieren en humus. Een vrijwilligster serveert pittige auberginesoep. Pakweg dertig studenten van de drie-daagse zomerschool lopen heen en weer tussen boomgaard en leslokaal. Verrukte gezichten.

Donovan Kraag komt uit de beroemde koksschool van Jamie Olivier, waar hij ooit als zeventienjarige met vijftien medestudenten werd uitverkoren uit duizenden

aanmeldingen. Nu is hij vader van een samengesteld gezin, met vier dochters: 'Supergek ben ik op ze, we spreken hier van echte girlpower.' Hij glundert achter de auberginesoep aan de picknicktafel in de boomgaard, omringd door zwaarbeladen fruitbomen vol appels en peren.

Als de chef-kok praat over het Nederlandse onderwijs, is zijn eigen geschiedenis nooit ver weg. Kraag werd tijdens een schoolstaking in Suriname door zijn moeder – met de beste bedoelingen – naar verzorgers in de Bijlmer gestuurd. Hij was toen acht en het voelt nu nog 'alsof mijn jeugd werd geroofd'. Hij kwam in het praktijkonderwijs terecht en begon te geloven dat hij niets waard was. 'Op school werd ik afgewezen, ik kreeg geen vertrouwen, ze zeiden dat ik hooguit kon gaan afwassen. Daardoor heb ik me altijd moeten bewijzen.'

Hij is uiterst kritisch op het huidige onderwijsstelsel dat kinderen in allerlei hokjes plaatst. 'ADHD, ADD, super irritant is dat. Alle kinderen zijn anders en ieder kind heeft aandacht nodig. Ik kan er niet tegen als er met zo'n bestraffende vinger wordt gewezen. Dan neem ik zo'n kind mee en in een gesprek komt dan naar voren dat er thuis ruzie is, huiselijk geweld, verslavingen. Ik heb kinderen nooit afgewezen, ik luister naar ze.' Hij gniffelt: 'En zo werd ik al snel de populairste meester van de school.'

GOUDEN OPA'S

Tijdens de laatste commissie Ruimtelijke Ordening, waar ook de chef-kok insprak, kreeg wethouder Reinier van Dantzig (D66) de vraag om een financiële doorrekening. Wat zou het kosten om een deel van de polder weer tot landbouwgrond te bestemmen? 'We hopen natuurlijk wel dat de wethouder hier een reële doorrekening van laat maken, met ook toekomstige kosten als aanleg van infrastructuur en het welzijn en de gezondheid van de bewoners van Nieuw-West', zegt Lucie Snoeker ('mijn grootvader was tuinder'), lid van Kernteam Voedselpark.

'Wij maken met Voedselpark Amsterdam een koppeling tussen cultuur, welzijn en groen. Om maar één van de vele leuke voorbeelden te noemen: de "gouden opa's" van Nieuw-West komen hier wekelijks met hun kleinkinderen groenten oogsten. Dit soort landbouw, ook wel regeneratieve landbouw genoemd, brengt veel mensen samen. Het is een microsamenleving, een geweldige manier om in een stad eenzaamheid tegen te gaan en bij te dragen aan een duurzame toekomst.'

HEIPALEN

Vanuit de boomgaard is het stampen van heipalen en ander lawaai van de naastgelegen bedrijfsbouw pijnlijk hoorbaar. Albert Heijn trok zich een paar jaar geleden na pittige acties van Behoud Lutkemeer terug. 'Vastgoedontwikkelaars en speculanten nemen de polder over. Dat kan nog gestopt worden', zegt Lucie Snoeker. 'Wij zorgden ervoor dat de raadsleden op basis van feiten en transparantie tot een eerlijke afweging kunnen komen over de bestemming van de Lutkemeerpolder: bedrijventerrein of landbouw. Wij hebben ons werk gedaan. Nu moet de raad het overnemen. Een plan om van de Lutkemeerpolder een voedselpark te maken ligt al klaar.'

Ook een ommetje maken? Bekijk de agenda van Voedselpark Amsterdam: voedselparkamsterdam.nl/agenda/. Wie Donovan Kraag aan het werk wil zien: donovankraag.com